

Landstingets brutala spariver

Så enkelt kastar landstinget över sitt ansvar på någon annan.

31 MAJ 2011 22:00

f

🐦

✉

Corren berättade i måndags om 37-åriga Pernilla Hallberg som lider av en bindvävssjukdom som gör att hon har svårt att gå längre sträckor. Hon klarar sig någorlunda utan rullstol inomhus. Men när hon ska ut på stan behöver hon en elskoter för att kunna röra sig tryggt.

Nu har hennes rullstol gått sönder. Och då får hon ingen ny från landstinget i Östergötland. Reglerna ändrades nämligen 2009. Nu har bara den som är helt rullstolsburen rätt att få en elrullstol förskriften. Redan då förändringen infördes varnade många för konsekvenserna. Hjälpmedelsinstitutet, som drivs av staten och Sveriges Kommuner och Landsting, flaggade upp sin oro.

Det besked Pernilla Hallberg fått är att hon får punga ut med pengarna till en ny elskoter själv. Men hon har svårt att med sin sjukersättning klara en utgift på 35 000-40 000 kronor. Beskedet från landstinget till Pernilla Hallberg är i stort sett att det inte är något att hänga läpp över. Hennes behov kan ju tillgodoses på annat sätt: till exempel genom ledsagning, hem- och färdtjänst.

Jo, ni läste rätt.

Jag har full respekt för att våra offentligfinansierade verksamheter behöver hålla i kostnaderna. Men den typ av insatser som landstinget "rekommenderar" kostar under en månad eller två sannolikt lika mycket som en ny elskoter. Någon kostnadseffektivitet eller klokskap handlar detta inte om. Men ledsagning, hem- och färdtjänst belastar inte landstingets hjälmedelsbudget utan kommunens. Så enkelt var det att kasta över ansvaret på någon annan.

Att en enskild person vill vara självständig, klara sig själv och leva ett så normalt liv som det bara går betyder - inget.

För många år sedan träffade jag eldsjelen Adolf Ratzka. Som rullstolsburen student i Berkeley i USA kom han i kontakt med Independent Living-rörelsen som hävdade funktionshindrades rätt till självbestämmande. Tankarna tog han med sig till Sverige och grundade på 1970-talet svenska Independent Living.

Hans tankar och argumentation om att funktionshindrade inte ska vara underställda enskilda tjänstemäns beslut och skilda regionala bedömningar utmanade. Inte ens handikapp-Sverige vågade på den tiden gå så långt i sina krav. Ratzkas tankar slog så småningom rot i Sverige och ledde fram till ett banbrytande perspektivskifte i synen på relationen mellan funktionshindrade och myndigheter.

Så i början av 1990-talet antog Sverige LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, och lagen om assistansersättning. Syftet med lagarna var att stärka den enskildes rätt mot det godtycke som fanns på många håll i landet. Den funktionshindrade skulle få möjlighet till inflytande över vem som skulle hjälpa med intimhygien, tandborstning eller påklädning.

LSS-lagen blev därtill tvingande, den gav rättigheter som inte fick prioriteras bort när besparingsvindarna ven eller mediernas fokus flyttades till andra frågor. Framför allt syftade lagarna till att stärka den enskildes makt över sin vardag.

Den inställning som landstinget i Östergötland visar prov på är den motsatta. Det är inget annat än ren och skär cynism.